

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istodobno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Na robu razpada! — Na delo! — Zimski šport. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Kranjsko: Razno. — Književnost. — Razno-terosti.
Podlistek: Čuvaj Konrad.

Na robu razpada!

Narodnonapredna stranka je na robu razpada! Ta klic smo tekom tedna dvakrat slišali. Zapisal ga je uvodni člankar „Gorenjca“ in slišali smo ga iz ust učitelja Jelenca na učiteljskem shodu. Prvi ni želel pri tem nič slabega, drugi pa več ali manj, kar mi pritrdi vsakdo, ki je slišal gospoda Jelenca govoriti.

Koliko pa je na tem resnice? V splošnem moramo še enkrat povdarjati, da bi bila narodnonapredna stranka že davno mrtva, če bi se sploh dala ubiti. Vrag si ga vedi, kaj je to, da kljub vsem takim prerokovanjem in željam iz vrst njenih neštevilnih nasprotnikov kakor tudi iz vrste njenih „pristašev“ narodnonapredne stranke še noče hudič vzeti! Pa je tudi ne bo!

Lep program lanskega zaupnega shoda glede krajevnih odborov in organizacije se deloma ni izvršil, to je res, in sicer skoraj v nikaki meri na deželi, kjer se danes najbolj zabavlja, pač pa se je izvršil v centrali, v trdnjavi narodnonapredne stranke v Ljubljani.

Kdor je imel v zadnjih mesecih priliko opazovati, kako se je delalo za organiziranje, za probujo ljudstva v Ljubljani in kako so se za to delo zavzeli res nesebični in zmožni ljudje, ta ne more in ne bo govoril o kakem razpadu, pač pa o pomlajenju in prerojenju stranke na tisti podlagi, ki bi se morala že

zdavno zavzeti, ko bi se tisti „vneti“ pristaši le malo ogreli za delo. Ako pa pristaši za pečjo sedijo, pri pivu napredno misel rešujejo, ne morejo in ne bodo z najboljšo voljo, ki jo imajo, stranki nič koristili.

Zato je res čudno, da pri takih ognjevitih pristaših stranke še ni rogač vzel. In maso napredne stranke tvorijo ravno taki ljudje, ki se iz večine prištevajo k izobražencem. Izvzeti niso ne akademično izobraženi, ne uradniki, ne trgovci, učenjaki itd. Vse te mora osramotiti najslabši organizirani delavec ali kmet glede aktivnega poseganja v strankino delovanje, kajti prvi se vsaj nekoliko briga za stranko, naši izobraženci pa prav nič.

Ako se vpraša po mestih in trgih inteligentne in izobražene ljudi, kaj so, bo vsak rekel: naprednjak sem, manj izobražen obrtnik bo dejal: narodnjak sem, s čimer hoče reči, da je pripadnik napredne stranke. In takih narodnjakov dobimo po vseh vaseh, ne malo, ampak veliko.

Če je torej toliko pristašev povsod, v vsakem kraju, kako pa pride do tega, da se ravno o napredni stranki vedno trdi, da je mrtvo telo, da mora razpasti kakor gnjilo jabolko? Zakaj je toliko privržencev, a vendar ne prave, živahne stranke, ne pravega živahnega delovanja?

Temu je kriva tista politična brezbriznost, ki nikogar bolj ne odlikuje nego pristaše napredne stranke.

Kdo se v odstotnem razmerju najmanj udeleži volitev? Kdo ne obiskuje političnih shodov? Kdo ne dvigne prsta, da bi agitatorično vsaj malo pomagal do kakega strankinega uspeha, kjer bi lahko? To so vsi tisti neštevilni pristaši napredne stranke, ki se mogočno

trkajo na liberalna prsa in zabavljajo na klerikalce in socijalne demokrate, da jim sape zmanjkuje, toda da bi količjak z mezinem ganili v prosep stranke, tega ne in v tem oziru so slabši v političnem življenju in tudi v socijalni izobrazbi desetkrat manj vrednega tovarniški delavec, ki gre po trdem dnevnem delu še poslušat kako predavanje ali na političen shod svoje stranke.

Ravno vsled te politične brezbriznosti trpi, je trpela in bo trpela napredna stranka. Proti takim pristašem je lahko doseči vsaki količjak organizirani stranki politične uspehe. Ti pristaši prepuščajo brez vsakega boja vsako pozicijo, kjer le količjak mislijo, da bodo propadli. In vendar je politični boj najboljše vzgojevalno sredstvo za strankine pristaše. Ta boj seveda ne sme dovesti do izgrediv in osebnosti, vršiti se mora v dostojni obliki. Razmere so se pri nas tako ublažile, da lahko pričakujemo, da se bodo odslej politični boji dostojno vršili. Boj pa mora biti, sicer zapade stranka v mrtvilo, izgubi še te delavce, ki jih ima, ne vzgoji pa nikakih.

Zato pa pozdravljamo prerojenje napredne stranke v Ljubljani, zanašamo se, da bodo mladi, zavedni možje, ki zdaj na tihem delajo, prinesli novo življenje v stranko. V Ljubljani že čutimo mlad, svež duh, samozavest nam zopet polni prsa in ko bo tukaj organizatorično opravljeno, ko bo ta duh v centrali vse prešnil, tedaj se bo to mlado življenje razlilo tudi na deželo in ne bomo več slišali besed: na robu razpada, pač pa na robu boljše bodočnosti, ki nam jo prinese novo leto 1909.

Čuvaj Konrad.

Spisal Josip Premk.

Samotna čuvajnica. Vsenaokrog se razteza dolg čas; tam zadaj se dviga gozd, temen in neprodiren, le na par metrov široko so posekana drevesa, da se vidi kot predor, a kadar posije solnce, se posvetita dva tira.

Tam na nasprotni strani leži kos zapuščenega travnika, ki izginja v bičevje in močvirje. Včasih se začuje iz dalje zamolklo bobnenje, rezek pisk predrami dolgočasno tišino — in mimo samotne čuvajnice pridrvi vrsta začrnelih voz. Potem pa se zopet oddalji, umazan dim se pomeša med sive, zaspane meglice, kakor črna pika se še vidi vlak iz dalje, in kmalu je zopet vse tiho...

Da bi vlak vsaj za hip postal: da bi mogel človek razločno videti obraze, ki zro radovedno pri oknih in se ozirajo po tej samoti, bogve s kako mislijo... A tako, — zamahne z zastavico, izprevodnik mu pokima, ako je dobre volje — dolgočasno in leno v odzdrav, in vse gre mimo brez besed...

Zadaj se dviga gozd, mogočen in temen, a tudi tam ni življenja. Po noči zaplahutajo netopirji, drevesa morda zaječe ob pišu in tam na

nasprotni strani, onkraj železniške proge se zamaje bičevje, zastoka bolestno in se umiri... Nič življenja! Še čaplja, ki se dvigne iz močvirja, ne sede na streho čuvajnice, raje poleti nerodno pod meglico, ki vise izpod neba, ko siva, umazana plahta.

In vendar hiti po teh tirih, ki izginjajo tam daleč v nejasni dalji, bučno življenje: od bogvekod prihaja svet in hiti bogvekam... Lepe, tolažilne misli nosijo morda v srečo ti ljudje iz belega sveta, a kaj, ko se ne ustavijo niti za hip v tej težki pustinji. Komaj zamahne človek s tisto rdečo zastavico, že jo mora zopet vtakniti za visoke škorne ali položiti na trhlo klopico, dokler se zopet po noči ne začuje zategel pisk...

O, mrtvaško življenje... —

Zamišljeno stoji železniški čuvaj na progi in zre topo za vlakom, ki izginja v sivi dalji — — Dolgo vrsto let je že bival Konrad v tej samotni čuvajnici.

Takrat, ko je prišel, je bil še mlad in zadelo se mu je, da ne ostane dolgo v tej dolgočasni pustinji. Sčasoma pa se je privadil temu brezživlenskemu samotarstvu in je ostal. Ako mu je postalo dolgčas v mali utici, je vzel rdečo zastavico in šel po progi daleč v gozd. Kadar pa se mu je zahotelo na drugo stran, stopal je

po tiru mimo močvirja, dve uri daleč, tja do malega mostiča. Včasih, a to zelo redko, je prišel tudi višji paznik tam od prve štacije, šest ur oddaljene, in pregledal, ako je vse v redu.

In Konrad je bil vedno pohvaljen.

„Samotno je tu,“ mu je dejal nekoč višji paznik, — „a verujte mi, da se lahko štežete med srečne, ker ste tako umaknjeni in skriti pred življenjem...“

Konrad ni dobro razumel, kaj misli s tem mladi gospod, zato se je topo nasmehnil in prikimal brez vsakih misli.

In ko je odšel mladi paznik, je Konrad zopet ostal sam po cele dolge mesece.

V mali sobici, ki mu je služila obenem za kuhinjo in stanovanje, je imel v kotu siromasno posteljo, zbito iz raskavih desk, in slamnico, nabasano s koruzno slamo. Na njej je preležal dolge ure kar tako brez vsakega dela, zamaknjen v to ali ono piko na zakajenem stropu.

Kar je potreboval za življenje, so mu donesli drvarji, ki so sekali v bližnjem gozdu, ker sam je šel le redkokdaj v šest ur oddaljen trg. Takih pohodov mu največkrat ni dovolila težka služba, ker kadar je pridrdral mimo vlak, moral je stati z zastavico pred uto, v znamenje, da je vse v redu. Vlaki pa so prihajali po noči in po dnevi in Konrad je bil že tako navajen njih

Na delo!

Ob vsakem novem letu kličejo politični časopisi svoje somišljenike na delo. Tembolj je dolžnost naprednih časopisov, da to store ter pristaše naprednih strank, ki se najbolj odlikujejo v politični brezbriznosti, pozovejo na delo.

S frazo samo „Na delo!“ pa še ni ničesar doseženega, treba je dati tudi nasvete in migljaje, kako naj se dela. Že v prvem članku smo ožigosali politično brezbriznost naprednih pristašev, v tem pa hočemo povedati, na kak način mora vsak somišljenik delovati za stranko.

Ustavni in socialni razvoj države je danes tak, da zahteva od vsakega državljanja politično izobrazbo in od večine tudi poseganje v aktivno politiko. V aktivno politiko pa sme posegati le oni, ki se priznava kot pristaš ene ali druge stranke, to je, kdor se hoče udeležiti političnega življenja svojega naroda, more to storiti le v okviru ene ali druge politične stranke. Kdor se ne prizna k nobeni politični stranki, se takorekoč odpove političnemu življenju, postane ničla in brez vpliva, ker ga nihče ne vpoštevata.

Treba je torej vsakemu, da vrši strankarsko politiko, ki pa ne obstoji v tem, da se za pečjo ali v gostilni nastopa za stranko, ampak da se vsakdo vdeležuje podrobnega dela kot enak med enakimi v stranki. S podrobnim delom, s tihim, neprestanim prigovarjanjem od osebe do osebe, od hiše do hiše, le na ta način napreduje stranka, širi svoje ideje med ljudmi in če se vodilne misli ponovno sugerira pristašem ali poslušalcem, se jih morajo tem sigurnejše prijeti, tem globokejša prodreti v njih mišljenje.

S tem se počasi ustvarja organizacija v ožjem okolišu. Seveda je večina pristašev napredne stranke takih, ki se boje podrobnega dela in ki se jim večasih naravnost studi. Dim in slab zrak v društvenih prostorih, hrupni izbruhi pritrdjevanja v javnih zborovanjih jih ostraši, jim vznemirja živce in ne prija njih estetičnemu okusu. Kdor se je pa enkrat podal na podrobno delo, ta sodi drugače. Pride v dotiko z različnimi ljudmi različnih stanov in različnih manir. Ti ga prično spoštovati in ljubiti, ko pokaže, da z njim dobro misli, da je v strankino korist, enak med enakimi. Vsakdo, ki se je le malo pečal s podrobnim delom, izgubi ves strah in vso mržnjo bodisi do oseb, bodisi do zaduhlih prostorov, zlasti ko najde med temi ljudmi zmožne, sposobne in nadarjene osebe, katere potem tudi pritegne v delo.

Podlago za celotno organizacijo tvorijo najprej politična društva in je torej naloga članov, da opravljajo podrobno delo za razvoj svojega društva. Voditelji društev stopajo potem iz društvenega delokroga kot reprezentanti stranke v

širšo javnost, zlasti kot člani osrednjega izvrševalnega odbora.

Omenjati moramo tudi one pristaše, ki toliko držijo na svojega „gospoda.“ Takim nikakor ne gre v glavo, da ni in ne more biti povsod gospod. V svojem komptoarju, v pisarni ali v uradu ne trpi ugovora, zato mu je tem težje, da mora v političnih društvih in zborovanjih, kjer vlada demokratični princip, odložiti svojo gosposko samozavest. Tukaj so enaki med enakimi in najzadnji delavec lahko ugovarja svojemu gospodarju. To marsikomu ne prija in že po prvih izkušnjah, kjer je naletel na kak upor, se umakne nazaj v svoje kraljestvo, kjer ima prvo in zadnjo besedo. Taki ljudje so slabi politiki in stranka stori veliko napako, ako jih tišči v ospredje. Kdor noče opravljati podrobnega dela, ta tudi ne zasluži, da se mu dá kako zaupno mesto.

Prva in glavna zahteva vsake stranke je torej, da vsakdo, najsi sedi še na tako visokem stoličku, stopi v vrste političnih bojevalcev, kot navaden prostak, da si potem počasi res zasluži mesto voditelja.

V Ljubljani se je pri zadnjih državno-zborskih volitvah pričelo s tem podrobnim delom. Veliko takih, ki se poprej niso hoteli pečati s podrobnim delom, se je uživel v to delovanje in je prišlo tudi do spoznanja, da je le na ta način mogoč napredek stranke. Ramo ob rami z najpriprostejšim človekom boriti se za stranko privede v današnjem demokratičnem času stranko do uspehov. Kdor nima smisla za tako delo in hoče še vedno od zgoraj doli gledati ter komandirati, za takega v stranki ni prostora na vodilnem mestu!

Posamezna društva imajo potem nalogo skrbeti za politično vzgojo svojih članov. Sredstev za to je več; najbolj priporočljiva so predavanja in pa javni shodi. Z javnimi shodi se še največ doseže in ravno teh napredna stranka jako malo ali skoraj nič ne prireja. Vsak shod, če se tudi na njem prav nič ne izpregovori v prilog stranke, je v strankinem interesu, ker izpoznajajo poslušalci govornike, jih začno spoštovati in misliti, da dotični ne morejo zastopati slabe stranke, če govorijo za občno korist.

To pa ne velja samo za Ljubljano, ampak še v večji meri za napredne postojanke na deželi. Tudi tukaj se morajo vzdramiti tisti gospodje na visokih stoličkih ter pričeti s podrobnim delom, da ustvarijo organizacijo.

S tem smo samo v splošnem označili nekaj nasvetov, ki naj se v delovanju za napredno stranko uvažujejo in izpolnjujejo. Le na ta način bomo dosegli kakšen uspeh in ker se kaže nova era vodilnih oseb, se nadejamo, da se bo prihodnje novo leto drugače govorilo o napredni stranki, kakor pa, da je na robu razpada!

„Vrag, pa še to življenje!“

Včasih se je Konrad že popolnoma udal v to dolgočasnost, a ko ga je kdo obiskal in spomnil na boljše življenje, se mu je seveda z veseljem zahotelo proč iz te pustinje.

„Ni težko, Konrad,“ je dejal drvar Mine. „Pameten človek si, tudi gotovo plačo imaš, in to je glavno; prav lahko se oženiš!“

„S kom?“ je povprašal Konrad zateglo.

„E, to se pravi, samo da je volja, potem bi se že zgodilo. Moja Tili — da ni tako... ne bi bila napačna!“

„Kako?“ je povprašal Konrad malce začudeno.

„No, moja Tili, moja hčerka — nema je! S tem pa še ni rečeno, da je za zakon nesposobna. Ne sliši — to se pravi, da ne govori, a drugače pa je njeno lice prikupljivo: črne oči, visoka in močna, zares lepa, samo, žalost božja — nema je, ne govori!“

Zopet se je zamislil Konrad in tudi drvar Mine je za hip obmolknil.

„Nisi je videl in ne moreš si je predstavljati.“

„Pa praviš, da je nema?“

„Nema, da!“ je pritrdil drvar — „a vsako željo ti bo brala že kar iz oči, bogme da ne lažem!“

Zimski šport.

Kot ponosen zmagovalci si osvaja leto za letom zimski šport nove dežele ter dobiva nove privrženke. Vrste njegovih prijateljev se takorekoč z vsakim dnevom množe. In kdo bi tudi ne bil prijatelj zimskih zabav in posebno zimskega športa? Kdor prvič okusi veselje zimskih zabav, jih poželi znova, kdor pa spozna razvedrilno in krepilno moč zimskega športa, ga ne opusti zlepa.

Kako so prijetni občutki, ko sedi človek na saneh, drči čez snežne poljane in mu veje zdrava sapa nasproti, ki mu daje zdravo lice, kako je človek vesel, ko se mu posreči brez neprilike daljši skok s skiji, in kako je sam s seboj zadovoljen, ako n. pr. prevozi na sankah primerno dolgo in zanimivo sankališče v dobrem teku brez padca in brez neprilik. Največji užitek pa ima takrat, kadar drči na sankah v hitrem tekmovalnem teku, da brije sapa okoli ušes in jo skoraj zmanjkuje, da beže predmeti ob sankališču kakor v vrtinecu, kadar človek nima več občutka, da vozi, temveč da — leti po zraku.

Iz daljnih krajev prihajajo vsled tega ljudje na prikladna in pripravna mesta, da se navžijejo te zabave, da se okrepe v tem razvedrilu.

V onih krajih pa, ki jih je že priroda odločila za torišče zimskih zabav in zimskega športa, se podvizajo, da umetno spopolnijo to, kar se še pograša, da se more nuditi človeku kar največ neskaljenega razvedrila in zabave.

Na ta način je vsestransko vstreženo. Eni imajo svojo zabavo, drugi svoj zaslužek.

Tudi pri nas se je vzbudilo zanimanje za zimski šport. Nimamo ga pa skoraj prikladnejšega kraja, ki bi bil za ta šport tako primeren, kjer naj bi pričeli z vpeljavo dobro urejenega zimskega športa, kakor je Bohinj. Priroda sama mu je dala to prednost. Sneg leži tam — rekli bi — najdalje na celem Kranjskem, sankališča se lahko prirede z razmeroma malimi stroški, prostorov za vežbanje s skiji kar mrgoli, napravijo se lahko skakalnice, vožnja s sanmi se vpelje in jezero samo nudi obširno in prostorno drsališče. Vrhutega pa leži Bohinj ob svetovni železniški progi.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je zgradila na severnem delu pogorja nad bohinjskim predorom pod Črno prstjo nad 2000 m dolgo sankališče, ki se pozimi z malimi troški lahko še podaljša za vsaj 1000 m.

Sankališče v Bohinjski Bistrici je nad 2000 m dolgo športno sankališče na zapadni strani od bohinjskega predora, ležeče pod Črno prstjo, čigar spodnji del v približni dolžini 1000 m se uporablja lahko tudi za zabavno sankališče, odnosno za vožnje z bobom. Zgornji del sankališča pa je „velešporten“, to se pravi, tam

Kladvece na strehi je otožno udarilo ob zvon: vlak je bil na tiru.

„Ko bi nema ne bila, bi jo snubili kraljiči,“ je otožno zamrmral drvar Mine in odšel za Konradom.

— Tako se je zgodilo, da se je Konrad oženil.

Prišla je Tili, in ko je pomislil, da bode lahko v tej otožni samoti objemal njeno močno, zapeljivo telo, je pristopil k njej in jo pogladil po licu, kot da ji hoče reči:

„Daj, govori!“

Takrat mu je bilo trideset let.

Majhne in slabotne postave je bil, ni se bril, in tudi lase je nosil kuštrave in precej dolge, pač kakor ljudje, ki živijo zunaj življenja, v samoti...

In z njenim prihodom se je kakor preporodil.

Mala utica, ki se mu je zdela prej tako dolgočasna kot zamazana ječa, je dobila mahoma prijazno lice, in prav tako vsenaokrog, nikake žalostne misli ni bilo več v Konradovem srečanju.

„Tili,“ ji je pošepetal včasih in jo stisnil k sebi.

„Tili!“ in stegnil je roke in jo prijel za glavo, da se je sklonila k njemu, in jo poljubil.

prihoda, da se je vedno prebudil točno, ne da bi ga moralo vzdramiti šele kladvece, ki je tolklo ob mrtvaško-dolgočasen zvon na strehi čuvajniške ute.

Včasih je sicer pomislil, kako bi si nekoliko skratkočasil to enolično, zaspano življenje; da bi izvedel, kaj se godi in kako se živi tudi kje drugje, ne samo v tej zapuščeni samoti. Zato je bil neizmerno vesel, kadar je prišel k njemu drvar Mine, in ko je odhajal, ga je vedno poprosil, naj ga zopet kaj kmalu obišče.

„Pa bi se oženil Konrad, lepše bi ti bilo,“ mu je nasvetoval nekoč drvar Mine.

Konrad ga je debelo pogledal, potegnil z žuljavo dlanjo preko ust in se nasmehnil.

„To pa to! Da bi se ženil? — Na kaj pa? Na tole uto morda!? Pa katera bi pa tudi hotela v to samoto?! Beži no!“

Zunaj se je mračilo; iz močvirja onkraj proge se je dvignila lahna megla in Konrad je prižgal leščerbo.

„Seveda bi bilo lepše, to se razume!“ je po kratkem molku pristavil. „Pogovarjala bi se vsaj z ženo; ako ima človek poleg sebe le kakega človeka, mu je takoj lažje, kakor pa tako, ko moram gledati le v to pustinjo.“

Prižgal si je pipo, potem pa vrgel utrinek v kot in ježno pljunil za vrata.

smejo voziti le izvežbani sankarji in ne začetrniki.

Cilj sankališča je oddaljen 8 minut od postaje Bistrica — Bohinjsko jezero, start zabavnega sankališča 25 minut in športni start 1 uro zmerne hoje čez vas Ravne. Cilj in start bode pa zvezana med seboj tudi po takozvani Ceconijevi jezdni poti in po stezi ob sankališču, kar pomeni 40 minut zmerne hoje.

Športni start se bo videl že s postaje, ker bo zaznamovan z veliko zastavo. Pri tem in zabavnem startu se nahaja tudi zavetišče. Pri cilju samem se postavi tudi začasno zavetišče, ki se bo pa spremenilo kar najprej v manjši restavracijski lokal.

Sankališče bodo oskrbovali posebni nadzorniki, ki bodo skrbeli za to, da je sankališče vedno v dobrem stanju, in ki bodo vzdrževali tudi red.

Izdelan je tudi vozni red z raznimi predpisi, na katere se bodo morali sankarji ozirati.

Za uporabo sankališča bo treba plačati malo odškodnino. Tozadevne izkaznice se bodo dobivale po vseh hotelih ob bohinjškem kolodvoru, to je „Triglav“, „Markeš“ in „Rodica“. Tam se bodo izposojevale tudi sanke proti mali odškodnini.

Od kolodvora do cilja se vpelje tudi redna vožnja s sanmi proti prav mali odškodnini, ravno tako pa tudi za dovažanje sank k športnemu startu. Vpelje se pa tudi markacija po načelih zimskega zaznamovanja, to je z zastavami.

S tem je torej opremljeno sankališče pač zadostno za prvo leto in pričakovati je, da bo imelo že prvo leto dovolj obiskovalcev.

Že na Štefanov dan je bilo precej športnih ljubiteljev v Bohinju, ki so prišli iz Trsta in Gorice. V nedeljo 3. januarja t. l. se pa sankališče slovesno otvori in pričakovati je tedaj velike vdeležbe z vseh strani.

Železniška uprava je tudi dovolila 20 odstotno znižanje voznih kart iz Ljubljane na Bled in v Bohinj ter iz Trsta in Gorice v Bohinj in na Bled za ljubitelje zimskega športa in sicer se bodo izdajali znižani povratni vozniki ob nedeljah in praznikih oziroma en dan poprej ter veljajo tri dni.

Želimo le, da bi se zimski šport v naši gorenjski Švici tako povzdignil, da bomo lahko konkurirali z vsemi drugimi kraji v Avstriji, kar ne bo tako težko, kajti po izreku nekega strokovnjaka, se noben drug kraj glede lege in vremenskih ugodnosti ne more meriti z Bohinjem.

Politične vesti.

Proračun v gosposki zbornici. Stari gospodje v gosposki zbornici, ki so že od nekdaj samo kimali vladnim predlogom, so se v zadnjem času tudi malo ogreli. Pri proračunski debati je

Bila je za glavo višja od njega. Bogati kodri so se ji usipali po hrbtu, a njene temne oči so bljuvale strast in ogenj, ki ga Konrad ni razumel, ni poznal. Dvajset let ji je bilo, moč in življenje sta gorela v njej z vsemi zublji ženskega ognja, a okoli nje so se vlačile zaspane megle... zato so zrle njene oči po tej samoti skoro ježno...

„Ali me ne ljubiš, Tili?“ jo je povprašal včasih na večer, ko sta sedela na slamnici in jo je objemal okoli pasu.

Njene ustnice so se sicer zgenile, lahno hropenje se ji je izvilo iz prsi, a izpregovoriti ni mogla, zato ji je zagorelo v očeh tako divje, da se je Konrad skoro plaho umaknil.

Pa sklonila se je k njemu in ga kot otroka položila v naročje.

Ako ji je zatrepetalo telo in so ji zaplule prsi polne neutešenja... ga je poljubovala kot da ga hoče zadušiti; ako pa je bila siloma mirneja, ga je samo pogledala in se mu brezizrazno nasmehnila...

Bil je slaboten, a ona močna, da bi iztrgala skalo in jo vrgla v dolino.

Včasih in to že prve mesece bila je celo kakor žalostna. Morda je bila to žalost, kar je tako zlovoljnega ležalo v njenih, pred zakonom

govoril grof Thun, ki se je baval v prvi vrsti z razmerami na Češkem. Slikal je dosedanje boje češkega naroda za svoje narodne pravice. Avstrija je narodnostna država, kjer morajo biti vsi narodi zadovoljni ter ne sme noben narod vladati nad drugim. Krivično je, da se ne da Jugoslovanom in Italijanom vseučilišča. Govornik je apeliral na časopisje, naj pospešuje narodnostni mir, ki se mora prej ali slej skleniti, ker je nujna potreba. Prvi pogoj za češko-nemško spravo se zdi govorniku uvedba drugega deželnega jezika v srednje in meščanske šole. Nemci pa morajo tudi opustiti svojo zahtevo glede delitve dežele, ker je sicer mir nemogoč. Nadalje je govornik z vso odločnostjo protestiral proti temu, da bi se dale Ogrom kake koncesije glede armade. Baron Czedit je v imenu srednje stranke dal izjavo, da priznava stranka edinole kroni pravico, odločevati o organizaciji in vodstvu armade. Grof Pininski je ostro kritiziral razvado, da si vlada kupuje delavnost parlamenta z raznimi koncesijami, posebno z izplačevanjem dijet med počitnicami. Vse vladne predloge s proračunom in pooblastilnim zakonom vred so bile sprejete brez debate.

Jezikovni zakon za Češko namerava predložiti vlada v kratkem, istotako načrt o razdelitvi okrožij na Češkem.

Uradniško ministrstvo se najbrž definitivno ustanovi, ker se parlamentarno nikakor ne da oživetvoriti. Uradniško ministrstvo je na eni strani velikansk nonsens, kajti naš parlamentarizem sloni vendar na splošni in enaki volilni pravici, torej daje vladanju v državi pravec parlament ljudstva in bi torej tudi le parlamentarno ministrstvo bilo mogoče kot vlada. Zastopniki parlamenta so poklicani, da vladajo, torej tudi uradnike, pri nas pa uradniki vladajo parlament, torej pravo ustavno zastopstvo državljanov. Na Angleškem bi kaj takega bilo nemogoče in bi parlament revolucioniral, ko bi se kaj takega zgodilo. Toda pri nas je vse mogoče. Kakor mi Slovenci prav malo vemo, da živimo v ustavni državi, tako se tudi nismo smeli čuditi, da so parlamentarni ministri ala Marchet, Prade, Derschatta neustavno vladali. Pri nas velja ustava za Nemce, za Slovence pa ne!

Obrtni svet v trgovinskem ministrstvu. S cesarsko naredbo z dne 24. decembra se je odobrila ustanovitev obrtnega sveta v trgovinskem ministrstvu. Naloga novemu obrtnemu svetu bo, podajati mnenja in staviti predloge ministrstvu na korist mali obrti in trgovini. Obrtni svet pa se bo tudi udeleževal pri zakonodajnih, upravnih in organizatoričnih zadevah male obrti in trgovine. Obrtni svet bo štel 75 članov, od teh jih odpošljejo trgovske in obrtne zbornice 29 in zveze obrtnih zadrug tudi 29. Trgovinski minister imenuje 17 članov. Vsi člani pa morajo biti aktivni obrtniki ali tr-

— tako jasnih in žejnih očeh, ali pa je bilo le izpoznanje nad težko prevaro...

„Čemu si zamišljena, Tili?“ jo je povprašal mnogokrat.

Žalosten je bil nad njeno otožnostjo in ni razumel njenih pogledov, ki so iskali nekaj izgubljenega... še nikdar doseženega... po življenju in zadoščenju vpijočega...

Včasih je pač vzplamtela nenadoma, ga objela in dvignila k sebi. Njene oči so bile tako proseče, a on se je le smehljaj, ker prijetno se mu je zdelo, kadar ga je tako objemala. Pogladil jo je po lepih laseh, a ni znal, kaj bi ji povedal.

„Glej, Tili, tako lepo življenje imava, ti še ne veš, kaj je žalost, zakaj si vendar tolikrat tako žalostna? Oh, Tili, jaz te ne razumem, ti si tako čudna!“

Tili ga je pogledala sočutno, ker nekako usmiljenje je čutila do njega, ki mu je bilo življenje... tako tuje, in mu ni bilo dano kakor njej, ki jo je že narava sama obdarila s tistim ognjem in močjo hrepenenja, ki je sijalo iz njenih oči tako mogočno...

„Da, da! Vem, samotno je tu, pa tudi ti si bila rojena v samotni in še nema si, revica, pa si včasih tako divja in čudna.“

govci. Funkcija v obrtnem svetu je častna služba, vendar smejo člani izven Dunaja zahtevati dijete in povrnitev potnih stroškov.

Izvoljski o aneksiji v dumi. Govor ruskega zunanjega ministra Izvoljskega v dumi, ki ga je bil pred nekaj časom napovedal, je vsa Evropa z napetostjo pričakovala. Na naš Božični dan je slednjič Izvoljski imel ta govor. Glavne misli tega govora so, da Rusija, to je niti vlada, niti duma noče vojne in da je za Srbijo in Črnogoro pametno, da se potegujeta za mir. Rusija tudi ne more protestirati proti aneksiji, ker je njena diplomacija po tajnih pogodbah z Avstrijo v tem oziru vezana. Izvoljski je dalje naglašal, da bo Rusija ščitila narodne in gospodarske koristi balkanskih držav in da je v program konference velesil glede aneksije privzela neke ugodnosti, ki se morajo koncedirati Srbiji in Črni gori. Rusija, Francija, Angleška in Italija so v tem oziru edine, da se mora vprašanje o aneksiji rešiti na konferenci velesil. Naglašal je to posebno glede Italije, ki je zaveznica Avstrije, a ji v tem oziru nasprotuje. V debati je govoril tudi grof Bobrinski v vseslovanskem zmislu, toda svetoval Srbom, naj ne povzročijo vojne, ker bi ta škodovala slovanskim interesom. Končno se je sprejela resolucija: Po govoru ministra, ki je označil splošno smer ruske zunanje politike in stališče vlade napram zadnjim dogodkom na balkanskem polotoku, izraža duma svoje toplo sočustvovanje za z Rusijo sorodne slovanske narode ter upa, da bo vlada storila vse, da varuje upravičene interese teh narodov. Duma je prepričana, da se bo ta cilj, ne da bi se količkaj kršilo nacionalno dostojanstvo Rusije, dosegel popolnoma mirnim putem.

Na bosanskosrbski meji je že parkrat prišlo do prelitja krvi, ker patrolje nevede prekoračijo mejo ter jih v tem tudi takoj napadejo. Pri Zelnici so pred kratkim napadli vstaški srbski kmetje avstrijsko orožniško patroljo, da sta bila zadeta dva orožnika. Takih konfliktov je bilo že več, tudi na črnogorski meji.

Bojkot avstrijskega blaga se je v Srbiji že pričel in se bo z novim letom z vso strogostjo izvrševal na Srbskem in v Črni gori. Tudi na Turškem še ni ponehal. Črnogorci si bodo potrebščine nabavili v Italiji mesto v Dalmaciji.

Trgovinska pogodba s Srbijo se bo podaljšala za tri mesece.

„Veledajalec“ na Hrvatskem je čimdalje več. Vedno več Srbov zapirajo, dočim nikogar ne postavijo pred sodišče, da bi se mogel zagovarjati, radi česar je zaprt. To je res le mogoče pod madžarsko vlado!

Italijansko vseučilišče hoče vlada namestiti v Tridentu in se je naučno ministrstvo že pogajalo s profesorji, ki jih namerava postaviti na vseučilišču. Poročajo, da hoče vlada v ta namen kupiti neki boljši hotel v Tridentu. Na ta način se bo vprašanje italijanskega vse-

Njene ustnice so se zakrožile kakor v nasmeh in tega je bil Konrad vesel.

„Da, da, tako, Tili, smehljaj se; saj živiva vendar tako zadovoljno!“

Njej pa je skoro zamrl nasmeh in topo se je zagledala skozi okno, zato se je Konradovo lice zopet zresnilo in začudeno je zmajal z glavo.

— Nič življenja ni v njej — je pomislil, in žalosten je skoro postal, ker je menil, da pada njegova ljubezen v hladno, brezčutno srce...

Tako sta živela leto dni. Nič posebnega se ni zgodilo med njima, celo tiste solze, ki jih je pretakala Tili od začetka, so se osušile, a s temi solzami pa so izginili tudi vsi njeni objemi in poljubi...

Takrat se je na progi, pri malem mostiču, dve uri oddaljenem od čuvajnice nekaj pokvarilo in troje delavcev je prišlo od bližnje postaje. Dva sta stanovala pri nekem kajžarju, enega pa je vzel na prošnjo Konrad k sebi na stanovanje.

Bil je visok, mišičast in temne, zagorele polti. Nič prijaznega ni bilo v njegovem obrazu, zato Konrad tudi ni mnogo z njim občeval.

Vse drugače pa je občutila njegov prihod Tilka. Kadar je ležal na slamnici, ki sta mu

učilišča najbolje rešilo in Slovenci nimamo ničesar proti temu.

Grozen potres v Južni Italiji in Siciliji. V Južni Italiji in Siciliji je bil 28. t. m. tako grozovit potres, kakor ga še ne pomnijo kmalu. Bil je veliko hujši nego leta 1905. Največ je trpelo mesto Messina, kjer se je porušila večina poslopij in cerkva ter pokopala pod sebe stanovalce. Obenem je morje izstopilo ter poplavlilo vse obrežne kraje, da je še tisto uničilo, čemur je potres prizanesel. Poročila pravijo, da je okrog 150.000 ljudi mrtvih. Glavni sunek potresa je trajal nad pol minute in nazadnje je še začelo goreti. Ljudje so postali skoro blazni od strahu, kajti nesreča je prišla tako nenadoma, da se skoro nihče ni mogel rešiti. Italijanska vlada je vse ukrenila, da olajša bedo, kralj se je sam odpeljal na lice nesreče.

Vseslovansko umetniško razstavo namerava prirediti v Krakovu Henrik Sienkiewicz leta 1910 povodom stoletnice poljske zmage v bitki pri Grünwaldu.

Na Angleškem divjajo hudi snežni viharji, da je skoro ves železniški promet ustavljen. Sploh pa vlada jako hud mrzaz tudi v Londonu in na evropski celini.

Iz slovenskih dežel.

Deželnozborske volitve v mestni skupini Celje. Poročali smo že, da se poteguje za drugi mandat meščanski učitelj Aistrich, ki pa je proti dr. Ambroschützu propadel in je shod sklenil, da se kandidira deželni odbornik Stallner in ormoški odvetnik dr. Delpin.

Mariborska mestna hranilnica je sklenila, da daruje povodom cesarjevega jubileja v „dobrodelne“ namene: Südmarki 500 K, Schulverein 500 K, nemškemu kazinskemu društvu 5000 K, nemškemu muzeju 1000 K, „für das deutsche Kind“ 10.000 K. Kakor vidimo, so to lepi dobrodelni nameni, ker dobe vse nemška bojna društva. In čigav je ta denar? Slovenski! Slovenske so vloge in na slovenskih posestvih so vknjižene terjatve, torej plačuje dobiček le Slovenec. Treba bo z mariborsko hranilnico tako postopati kakor s kranjsko šparkaso, potem se bodo gospodje malo omejili pri darovih za dobrodelne namene!

Dijaško semenišče v Celju hoče ustanoviti mariborski škof Miha Napotnik. V njem naj bi se vzgajal klerikalni naraščaj med inteligenco in v ta namen je škof razposlal na vse župne urade pozive, da se mora vsak župnik zavezati prispevati 1000 K v prid dijaškemu semenišču v Celju.

„Straža“. Pod tem naslovom prične kmečka ali klerikalna stranka izdajati na Štajerskem trikrat na teden časopis kot protiutež proti „Narodnemu dnevniku“. Listov program,

jo vrgla pod okno, se ni ozrla tja in boječe so ji blodili pogledi povsod drugod...

Včasih je celo odšla na prosto in ako ga je zagledala le iz dalje, skrila se je pred njim in ga zrla le iz kakega grmičevja...

Nekoč, ko je bil že teden dni pri njima, je odšel Konrad na večer pred njegovim povratkom po progi v gozd, da pregleda, ako je vse v redu.

Pepo — kakor mu je bilo ime — je prišel kmalu nato in sedel na konec postelje.

„Pa povej mi vendar, Tili, ali se me bojiš? Kam gledaš?“ jo je povprašal, ko se je Tili boječe umikala njegovim pogledom.

Tedaj se je ozrla vanj. Ustnice so se ji zgenile in zatrepetale so ji grudi.

„Pa se me resnično bojiš, Tili!“

Ko je stopil k njej, je bil — kakor je bila ona močna in visoka — višji od nje.

„Reva si, Tili, vse razumem!...“

Njegov glas je bil globok, skoro osoren, a pri tah besedah je bil prijazen, poln ljubezni in sočutja.

Parkrat so še zablodili Tilkini pogledi plaho naokrog, nato pa je bila premagana od sile, ki jo je delala šibkemu Konradu tako tujo in nerazumljivo... — — — — —

ki je priobčen v prvi številki, nam še precej ugaja, ker navaja res stvarne točke, ki jih hoče izvajati, in ker ni tako oseben in strankarsko-bojevit kakor „Slov. Gospodar“. Mi le želimo, da bi postal list res straža proti prodiranju nemštva onstran Maribora, ki mora vsakega rodoljuba navdajati z resno skrbjo.

Ornigova slava temni. S skupščine Ciril-Metodove družbe dobro znani nepristranski župan Ornig je veliko let zastopal spodnještajerske obrtnike v graški trgovski in obrtniški zbornici. Pri zadnjih volitvah ga pa vkljub prošnjam spodnještajerskih obrtnih zadrug, ki so vse v nemških rokah, niso več izvolili. Ptujski Nemci so seveda ostro protestirali proti temu zapostavljanju njih voditelja, a ta protest se ni nikogar prijel. Zdaj misli Ornig kandidirati v deželni zbor v mestni ptujski skupini, kajti trgovska zbornica ga ne bo več poslala v deželni zbor kot svojega zastopnika.

Ljutomerski Sokol se prav pridno giblje. Načelnik Stanjko priredi tekom zime knjigovodski tečaj, starosta dr. Chloupek bo predaval o prvi pomoči pri nezgodah posebno pri telovadbi in član Petovar bo predaval o poučnem potovanju po Češkem, katero je priredila kranjska kmetijska družba. Tudi večja veselica se namerava prirediti. Pri mlajših Sokolih je veliko zanimanje za telovadbo, naraščaj se pridno vadi. Da bi le vsa narodna društva izvrševala v tem zmislu narodno in prosvetno delo.

Tečaj o oskrbovanju živine se vrši od 11. do 16. januarja 1909 na štajerski deželni in vinarski šoli v Mariboru. Udeležnikov sme biti 20. Poklicani so revni posestniki in njih sinovi. Dobivali bodo na dan po 2 K podpore. Učni jezik bo — nemški! Prav pravi „Narodni list“: „Za kateri del dežele pa je ustanovljena ta šola? Ali jih Nemci nimajo dovolj po Srednjem in Gornjem Štajerskem. Dobri smo seveda, da plačujemo za to šolo davke, toda naši ljudje so od raznih njenih prireditev kajpada izključeni!“

Za deželnega šolskega nadzornika na Koroškem je imenovan bivši šulvereinski učitelj v Ljubljani, zagrizen Nemec profesor Benda. Benda je bil tudi profesor na ljubljanskem ženskem učiteljskem in znan, kako je rad imel svoje učenke, ki so bile pa tudi vse nore za lepega učitelja. Za koroške Slovence in slovensko šolstvo pomeni to imenovanje novo klofuto, ki jo bo tem težje preboleti, ker je itak tako malo slovenskih učiteljev, od katerih se le malo-kateri upa z barvo na dan. Učitelja Hrovata so nemški tovariši vrgli iz učiteljskega, torej stanovskega društva, ker ima to napako na sebi, da je rojen Slovenec in da se tudi zaveda svoje narodnosti. Sicer pa, če si vlada na Kranjskem upa s tako kričečimi imenovanji (Belar) na dan, ne smemo boljšega pričakovati na Koroškem, kjer se itak vse zatira, kar je slovenskega. Taki udarci bodo Slovence po vseh

Ko se je Konrad povrnil, se je ozrl po sobici malce začudeno.

„Kje pa je Tili?“

Pepo je ležal že na slamnici, a vendar se je obrnil in pokazal nemo na vrata, na kar je Konrad odšel s svetilko v noč.

Zunaj je ležala megla, gosta in neprodinra, tam zadaj je zamolklo šuštelu bičevje, zato se je Konrad kmalu povrnil in kakor tiha žalost in skrb mu je ležalo v obrazu.

In tri dni je ni bilo.

Tretji dan potem pa je bila proga zopet gotova in delavci so odšli. Tedaj se je na večer povrnila Tili.

Bila je v cokoljah, kakršne nosijo drvarji, in krilo ji je bilo raztrgano, da se ji je videla nad kolenom gola noga.

„Moj Bog, — Tili!“ ...

Začudil se je Konrad, ker tri dni jo je iskal vse povsodi a zaman.

„Kaka pa si, Tili!? Bleda si, in vsa trepetaj, kam si se vendar izgubila!“

Tili je stala med durmi na pragu in zrla v tla kakor grešnica.

„Vstopi vendar, Tili! O, tako dolgečas mi je bilo brez tebe!“

Tili je pristopila k njemu, iztegnila roko, kot da ga hoče objeti, a vanj se ni upala ozreti,

kronovinah le tesnejše združili in sloga bo ojačila vpliv poslancev. V prvi vrsti pa mora biti za nas jugoslovanski minister, sicer bo vse prizadevanje poslancev brezuspešno. Saj se vlada naravnost norčuje iz njih, ko nas obkłada s takimi klofutami.

Božičnica Narodne šole v Št. Rupertu na Koroškem je bila kaj sijajna. Udeležil se je je tudi prvomestnik Ciril-Metodove družbe g. A. Senekovič. Šola ima 223 otrok, ki so bili vsi več ali manj obdarjeni. Celu obleko je dobilo 144 otrok in je bila požrtvovalnost vseh stanov res velika, da se je moglo vse to nabaviti. G. župnik Treiber je povdarjal, kakšne uspehe je šola že dosegla za probujo slovenskega naroda v Velikovski okolici, kjer je bilo poprej vse prepojeno z nemškim duhom vsled vpliva nemške šole v Velikovu. Vsakega Slovenca mora razvoj te važne šole le neizmerno veseliti.

Učiteljsko poslopje v Kopru. Slovenski časopisi so že precej pisali o nedostatnosti poslopja, v katerem je nastanjeno koprsko učiteljsko. V resnici se je pa še vse premalo pisalo o tem v zdravstvenem oziru naravnost pogubonosnem poslopju. V suhem in mokrem vremenu je vse vlažno in mokro in če se v sobo stopi, se že čuti neprijeten hlad in v južnem vremenu kar curlja vlažnost s stropa. Kake posledice ima to za zdravje dijakov in profesorjev, je po sebi umevno. In vlada se še vedno ne gane ter mirno gleda, kakšne bolezni nastajajo med dijaštvom. To se pravi naravnost moriti našo mladino in ji že v zgodnji mladosti naprtiti kal bolezni za življenje. Ta škandal je nečuven in bo treba v državnem zboru osvetliti to vladino skrb.

Kanonik Zanetti v Pulju je bil voditelj in duša italijanske krščanske stranke ter je vodil tudi vsa gospodarska društva, katera je v ta namen ustanavljal. Večina teh društev je bila pasivna, zato je Zanetti porabljal cerkveni denar za pokritje pasiv. Zanetti je potem nenadoma izginil in govori se, da je v neki opazovalnici za umobolne. Poklicane oblasti so poslale zastopnike, ki so konstatirali 85.000 K primanjkljaja cerkvenega denarja.

Kranjsko.

Deželni odbor je pri ministrskem predsedniku brzojavno protestiral proti imenovanju tretjega deželnega šolskega nadzornika, ker vidi v tem popolnoma nepotrebnem imenovanju neopravičeno obremenjenje davkoplačevalcev in utesnitev upliva avtonomnega zastopstva na šolsko upravo, dasi mora dežela nositi ogromne stroške za šolstvo, a vkljub temu ni primerno zastopana v deželnem šolskem svetu.

Protest občinskega sveta ljubljanskega. Na predlog župana Hribarja je bila v izredni seji soglasno sprejeta resolucija proti nesramnemu

ker v njenih očeh je bilo polno greha, grdega in velikega — porojenega iz davnih želja...

Samo za hip je povzdignila resaste trepalnice, potem pa se je vrgla s celim telesom na slamnjačo.

„Ne razumem te, Tili!“ ji je govoril polglasno Konrad in jo pogladil po laseh.

Tedaj pa se je vzravнала nenadoma in mogočna jeza ji je sevala iz oči. Ustnice so se ji pregibale, kot da hoče izustiti nad njim najgrozovitejšo kletev. Prsi so se ji napele, vse mišice so ji zadrhtele in prišla ga je čez pas, dvignila od tal in — kakor nerodna klada je zletel Konrad v kot.

Ko se je za hip ozrla vanj, so bile njene oči rosne, proseče odpuščanja, in nato je odhitela.

— Ting — — tang —, je udarilo dvakrat otožno in zateglo ob zvonec na čuvajnici, in Konrad je opotekaje odhitel.

Tam daleč izza gozda se je posvetila mogočna luč, kot veliko, goreče oko in vedno bolj se je bližala. Tiri so se posvetili in bobnenje je prihajalo vedno bliže in bliže...

Konrad je stal pred uto, sam ni vedel, kaj se je zgodilo, in zmedeno je mahal z zastavico.

Samo za hip se je posvetila vrsta razsvitljenih oken in obsijala njegov prestrašeni obraz, potem pa je odhitelo dalje in izginilo v noč...

imenovanju nepotrebnega nemškega šolskega nadzornika, z dostavkom dr. Oražna, da se je pri tem imenovanju popolnoma prezrl tudi deželni šolski svet.

Ministrska obtožba. „Slovenec“ poroča, da se v „Narodni zvezi“ uvaža misel, vložiti takoj, ko se zopet snide državni zbor, nujni predlog mereč na to, da se bivša ministra Marchet in Korytowski radi zahrbtne in protipostavne ustanovitve tretjega deželnošolskonadzorniškega mesta na Kranjskem postavita pod ministrsko obtožbo.

Gospod baron, idite v penzijo! Take radikalnosti proti vladi smo se pri „Slovenec“ že odvadili od Heinovih časov, s kakršno nastopa zdaj radi imenovanja Belarja za nemškega deželnega šolskega nadzornika. Kolikokrat bi to „Slovenec“ že moral storiti, ako ga res vlada uvaža in se ozira na njegovo stranko. Že pri ustanovitvi nemške gimnazije bi se moral odločno po robu postaviti, toda takrat je „Slovenec“ in dr. Šusteršič to ustanovitev odobral in jo označil kot pravilno. Morda je bila vlada tudi zdaj mnenja, da se vladajoča stranka na Kranjskem ne bo upirala taki brezstidni klofuti Slovincem. Vlada seveda ni pomislila, da je vmes 20. september, ki je tudi naše klerikalce privedel do izpoznanja, da ni njih prvi in glavni namen bojevati se zoper liberalce in če jih vlada v tem boju podpira, vladi lepo poslušni biti in odobravati vse njene korake, ampak da morajo zdaj v prvi vrsti gledati na koristi slovenskega naroda, če ne se jim upre večina pristašev. S tem radikalnim nastopom si je S. L. S. pridobila pri naprednjakih več simpatij, nego če bi odstopila deset deželnozborskih mandatov napredni stranki!

Lepo božično darilo naše ljube vlade. Udarec za udarcem nam zadaja vlada na Kranjskem v korist nemškemu življu. Naravnost nezaslišano in pluska Slovincem v obraz je pa imenovanje tretjega deželnega šolskega nadzornika za nemške šole, znanega kazinota in renegata Albina Belarja. Prvič je tretji deželni nadzornik popolnoma nepotreben, ker dva popolnoma zadostujeta in nemškim šolskim interesom niti lasu ne bosta skrivila, ker sta do skrajnosti vladi udana. Drugič pa to imenovanje bija naravnost v obraz vsem ustavnim pravicam, ker se je izvršilo preko glave deželnega odbora, deželnega šolskega sveta in državnozborske delegacije. Samo tej peščici kranjskih Nemcev na ljubo, katere vlada na rokah nosi, se je to zgodilo, toda mirne pohlevnosti slovenskega naroda je zdaj konec in zagrmelo bo v deželnem zboru tako, da bo odpihnilo Schwarza in vse tiste, ki so sodelovali tega imenovanja. Samo da bo gospod baron Schwarz še počakal prve seje!

Drugi dan je našel svojo Tili na progi. Pravzaprav je našel le neko telo, ker njena glava je ležala v jarku, z izbuljenimi očmi in vsa zamotana v pramene razmršenih in krvavih las...

Zakopal jo je poleg čuvajnice meter globoko v zemljo in zasadil na tisti kraj dva navskriž pribita kola, ki pa sta bila kaj slabo podobna križu.

In s tem se ni mnogo izpremenilo.

Vsa krajina je ostala ista, tudi po železniški progi so drdrali vlaki po noči in po dnevi. Tam iz močvirja so se dvigale čaplje, in Konrad, ki je kmalu pozabil na nesrečen dogodek, je zopet preležal v uti na postelji po cele dneve. Včasih, in to še tudi poznejša leta, se je res ozrl na tisti kraj, kamor jo je zagrebel, in nekeke zamišljene poteze so se začrtale ob takih trenutkih v njegovem obrazu. A naposled, ko je že osivel, je popustil tudi to in ne brigajoč se za celo dolgočasno krajino, je nekega dne nenadoma umrl.

Vlaki so drdrali mimo in sprevodniki niso niti opazili, da jih več ne pozdravlja pred uto čuvaj.

Ko je prišel višji paznik, je našel njegovo truplo na slamnici. Zagrebli so ga v gozdu in poslali v samoto novega čuvaja.

Tepli so nas s šibami, zdaj, ko smo dvignili glave na vsi črti in se branimo krivic, nas bičajo s škorpijoni! Ali smo pod Hedervaryjevo oziroma Rauchovo vlado? Doklej bo še to trpelo?

Učiteljski shod, ki se je vršil pretekli ponedeljek, je bil na zunanje jako impozanten in dobro obiskan, zadovoljil nas pa v svojih sklepih ni v nikakem oziru. Sklepu, da izstopi organizacija narodnonaprednega učiteljstva iz narodnonapredne stranke, se končno ne more oporekati, nikakor pa ni pravilno in se ne da vtemeljiti, da bi se učitelji kot posamezne osebe ne smele vtikati v politično življenje. Določno se sicer to ni izreklo, pač pa mora vsak učitelj, ki je glasoval za prvo resolucijo, sklepati ter se odreči političnemu življenju, s tem tudi sodelovanju ne samo pri političnih društvih, ampak pri vsaki javni korporaciji, začeni pri občinskih odborih. Le kot pristaš ene ali druge politične stranke more sodelovati v društvenem in javnem političnem življenju. Na Kranjskem so duhovi povsod ločeni in učitelji bodo morali na programu političnih strank sodelovati recimo v občinskih odborih. Če ne bodo tega storili, se jih nikjer ne bo izvolilo, doba za brezbarvne ljudi je pri nas in povsod minila. Zato smo mnenja, da se sklep o vzdrževanju političnega življenja ne bo izvrševal, ker se ne more izvrševati, kajti učitelju kot inteligentu je nemogoče odreči se sodelovanju v javnem življenju, ki bazira itak le na političnem strankarstvu. Da učiteljska organizacija kot taka ne pristopi k nobeni stranki, je končno umljiv sklep, neumljiv in brezmiseln bi bil pa sklep, da odslej noben učitelj ne more pripadati kaki stranki. Morda jih bo nekaj vpoštevalo to, ogromna večina bo pa tako delala in delovala kakor doslej, ker ji drugače ne kaže, ako noče, da se je kot brezpomembne ne vpošteva.

Glede učiteljskega shoda nam je došlo več dopisov iz učiteljskih krogov, ki jih pa nečemo objaviti. Po večini se vsi strinjajo v tem, da je vodstvo „Zaveze“ oziroma voditelji učiteljstva v Ljubljani zagrešilo v tem, da ni vprašalo učiteljstva za mnenje in da bi morala vsa zadeva priti poprej pred učiteljski forum. Glavna napaka pa je, pravijo naši dopisniki, da se je vršil najprej javni shod, ko bi se morala vsa zadeva poprej dognati na učiteljskem shodu in potem šele na javnem shodu, ki je vsakemu pristopen. Veliko bolje bi bilo, da bi se zborovanje odsekov vršilo pred javnim shodom, potem bi bili učitelji na jasnem in tudi edini. Tako so pa prišli učitelji z dežele nepripravljeni in nevedni na shod ter so bili v velikem dvomu, naj bi li glasovali za prvo resolucijo ali ne. Večina se je pri tej resoluciji zdržala vsakega glasovanja. Došel nam je tudi dopis o polemiki glede shoda, ki se je vnela na zborovanju odsekov v terek, ko so bili učitelji sami med seboj. Kot odkritosrčni prijatelji učiteljstva smatramo pa to za preveč interno stvar in nečemo povzročiti kakega nesoglasja med učiteljstvom, zato naj nam gospodje dopisniki ne zamerijo. Vse, kar je v interesu celokupnega učiteljstva, radi priobčimo, ne delali bi pa radi kakega razpora. S tem tudi najbolj ustrezemo učiteljstvu samemu.

Sposobnosti novega nadzornika Belarja so take, da je postala vlada v zasmeh vsem inteligentnim ljudem. Mož naj nadzoruje latinske šole, ko o glavnih predmetih o latinščini in grščini še pojma nima! To se vidi, kakšno moč ima nemštvo na Kranjskem pri vladi. Kogar priporoča, ta se sprejme, pa bodisi še tak ignorant, samo da je napojen z nemškonacionalnim duhom. In to je Belar, saj je — janičar in janičar je vedno hujši od Turka!

Društvo slovenskih profesorjev je imelo v nedeljo občni zbor. Društvo se je res marljivo trudilo, da pridobi slovenskemu jeziku večjo veljavo v srednjih šolah. Zlasti je skrbelo za spisovanje potrebnih knjig v slovenskem jeziku. Iz letnega poročila vzamemo radi pomanjkanja prostora le važno stvar glede stališča slovenskega jezika pri maturi. Z ozirom na letošnjo odredbo naučnega ministerstva glede maturiranja

na gimnazijah je že pri maturi letos odpadel pismeni izpit iz slovenščine in to radi tega, ker je v višjih razredih v slovenskih pokrajinah učni jezik nemški. Ta činjenica je slovenščino vrgla za pol stoletja nazaj, v predmarčno dobo, ko je bil naš jezik izključen iz srednje šole. Ista činjenica ponižuje naš jezik v očeh naše srednješolske mladine in je zato v direktnem nasprotju z važnostjo, ki jo daje vsaka moderna pedagogika in vsaka današnja šolska uprava baš gojitvi maternega jezika. Ta činjenica pa pravzaprav naravnost nasprotuje besedilu imenovane ministrske odredbe. Po tej odredbi naj bo matura iz učnega jezika, toda za Slovence učni jezik ni le nemščina, ampak na višji gimnaziji vsaj pri enem predmetu, pri slovenščini, v nižji pa razen dveh predmetov vseskozi slovenščina. Iz novega formularja zrelostnih spričeval ni nič več razvidno, v katerih jezikih se je maturant izobraževal in ima vsled tega svojo kvalifikacijo. Z ozirom na to je društvo slovenskih profesorjev prosilo, naj se odredba naučnega ministerstva primerno prilagodi posebnim in v Avstriji edinim razmeram slovenskega naroda, in sicer v tem smislu: 1. Matura iz slovenskega in nemškega jezika bodi za Slovence, kakor je bila doslej. Pismeni zrelostni izpit se vrši iz obeh jezikov, a ustno se izpraša vsak kandidat iz enega ali drugega ali eventualno iz obeh, kakor se je to godilo doslej. 2. V maturitetno spričevalo pride posebna beležka, da se je maturant obligatno izobraževal tudi v slovenskem učnem jeziku in iz njega maturiral.

Javni shod priredi v nedeljo dne 3. januarja v Mestnem domu v Ljubljani politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj. Shod bo protestiral proti imenovanju tretjega deželnega šolskega nadzornika za nemške šole in razpravljal o bodočem delovanju deželnega zbora. Govorilo bo več poslancev in drugih govornikov.

Ustanovni občni zbor „Narodne delavske organizacije“ v Ljubljani se vrši v nedeljo 3. januarja ob 3. uri popoldne. O shodu priobčimo poročilo.

Kasteličevo zapuščino ima — Südmarka. Pred kratkim je umrla hči znanega „Čebeličarja“ Kastelica Amalija omož. Pfeifer, ki je celo zapuščino zapustila Südmarki, namreč vse premoženje, ki ga je podedovala po svojem očetu. Izvrševalec oporoke je bil dr. Ambroschitz in moramo zlasti opozarjati, kako se je premakljiva zapuščina razprodala. Javna razprodaja ni bila nikjer objavljena; kar zbrali so se nekega dne Ambroschitzev koncipient dr. Leskovitz kot prodajalec, potem dr. Binder, gospa dr. Höglerjeva, urar Meisetz, uradnik kranjske hranilnice Černe kot Südmarkin „Schatzmeister“ in drugi taki „znani“ ter kupili brez dražbe ostalino, ki je poleg denarja in vrednostnih papirjev obstajala v bogati knjižnici in različnih zbirkah kranjskih starin kakor majolik, starokranjskem izrezljanem pohištvu itd., kar ima vse trajno vrednost in bi gotovo obogatilo naš muzej. Kastelic ima za slovensko književnost izza časa „Čebelič“ svoje zasluge in bi se iz njegove zapuščine gotovo dobile kaj vredne stvari, morda rokopise in drugo. Toda naši ljubi Nemci so si vse lepo razdelili ter tako skrbno prikrivali dan razprodaje, da noben Slovenec ni mogel ničesar izvedeti. Le neka sorodnica Kasteličeva, ki je Slovenka, je slučajno izvedela za dan razprodaje ter tudi kupila večji del Kasteličeve knjižnice, ki je pa zdaj na prodaj in kakor smo slišali iz nemških krogov, jo misli kupiti pl. Radics. Škoda bi bilo še za to ostalino, ko se niti ne ve, kaj je vse v knjižnici, zato opozarjamo sloven. javnost, naj se pobriga za nakup te knjižnice. Naslov sedanje lastnice pove uredništvo.

20 milijonov dvignjenih iz „Kranjske hranilnice“! Od 20. septembra do današnjega dne je bilo iz „Kranjske hranilnice“ dvignjenih 20 milijonov kron. Od tega denarja se je naložilo okroglo 7 milijonov v „Mestni hranilnici ljubljanski“, 5 milijonov v „Kmetški posojilnici“, 4 milijone v „Ljudski posojilnici“, 2 milijona v „Glavni slovenski posojilnici in hranilnici“ in pri drugih ljubljanskih zavodih, in 2 milijona pa pri raznih zavodih po deželi. Pri-

hodnje leto je treba dvigniti še najmanj 20 milijonov in na tleh bo ležalo trhlo kranjsko nemškutarstvo!

Nad 33 milijonov kron je zdaj naloženih v „Mestni hranilnici ljubljanski“.

Etbín Kristan — dr. Ilešič. Na učiteljskem shodu je govoril v imenu socijalne demokracije tudi Etbín Kristan. Ko je nastopil, je bil burno pozdravljen in najbolj so ploskale gospe učiteljice. Ko je pa začel govoriti, se je pa bralo na obrazih ljubkih gospodičen razočaranje in ob koncu govora mu niso prav nič ploskale. „Kako pa to, da ste Kristana tako ljubeznivo sprejele?“ smo radovedneži vpraševali. „Mislimo vse, da je nastopil profesor dr. Ilešič, naš ljubljeneč, ker sta si tako podobna,“ so odgovorile.

Shod kranjskih Nemcev, ki ga je sklical „Volksrat brez folka,“ se je vršil božične praznike. Vodja kranjskih Nemcev dr. Eger je povdarjal napredovanje Nemcev zlasti na šolskem polju, ko jim je vlada dala nemško gimnazijo in nemškega deželnega šolskega nadzornika. Torej veliko več, nego bi mogli sami pričakovati. Izrekla se je zahvala bivšim ministrom Marchetu, Pradeju in Derschatti. Zakaj, to Nemci že vedo!

Slovenski uradniki v železniški službi. Pred ero ministra Derschatte se je vlada pri nameščenju železniških uradnikov na slovenskem ozemlju še kolikortoliko ozirala na Slovence. Toda ko je stopil na čelo železniške uprave nemški nacijonalec Derschatta, se je pa začelo zapostavljati slovenske uradnike, nameščalo same Nemce in se sploh v železniško službo uvedlo tako postopanje, da nismo več vedeli, ali smo na lastni zemlji ali ne in se-li smemo posluževati slovenščine ali ne. Tudi po Derschattovem odstopu se nič boljšega ne kaže. Slovenske prosilce odpravljajo ali jih pa tolažijo s poznejšim nastopom tako, da ti ne morejo čakati, ampak si drugje poiščejo kruha. Proti takemu postopanju moramo odločno protestirati in pozivljamo slovensko delegacijo, da obrne večjo pozornost na ta del državne uprave.

Delavnice državnih železnic v Ljubljani. Zaslugi državnega poslanca in župana Hribarja je pripisovati, da se bodo v kratkem začele graditi delavnice državnih železnic in sicer na svetu med gorenjsko in kamniško železniško progo. Komisijonalni ogled se je že vršil in se je določilo, da se v to porabi 132.000 m² sveta. Lastniki zemljišč dobe 264.000 K.

Vseslovenski kmečki shod priredi slov. ljudska stranka po Novem letu v Ljubljani. Baval se bo v prvi vrsti z vprašanjem ljudskega zavarovanja.

„Puhloglavci in ošabneži so vsi akademično izobraženi ljudje na Kranjskem!“ je blagovolil počastiti kranjske akademike, mlade in stare, dr. Tumana na zborovanju učiteljskega socijalnega odseka pretečeni torek. Ker je gospod dr. Tumaitak vso izobraženost in vednost na Slovenskem v zakup vzel, ne preostaja za druge akademične izobražence ničesar kakor puhloglavost, zato jo tudi moramo molče vtakniti v žep.

Predstojnik okrajnega sodišča v Ljubljani je bil dolgo vrsto let nad vse vestni in izborni kvalificirani deželnosodni svetnik Einspieler. Ker se pa ni uklonil vsaki zahtevi svojih predpostavljanih oblasti glede zapostavljanja slovenskega jezika, so ga premestili k deželnemu sodišču. O, vemo dobro, da je to zopet koncesija Nemcem v Ljubljani!

Gnusna nemška nestrpnost. Neka ljubljanska tvrdka je poslala svoj reklamni koledar, seveda slovenski, nekemu svojemu odjemalcu v Trst. Koledar se je po pošti vrnil z napisom: „Zurück! Wird nicht angenommen!“ Ko pa je tvrdkin uslužbenec vzel koledar iz papirne vrečice, je dobil v tej šest — ušij! Fej! Fej!

Slovenska sokolska zveza je v svoji zadnji seji sklenila, da se udeleži mednarodne tekmovalne telovadbe v Luksenburgu in pa vse-slovenskega sokolskega zleta v Celju leta 1909. ob priliki otvoritve sokolskega doma.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročila tvrdka A. & E. Skaberne v Ljubljani prispevek od prodanega platna 200 K, uplačala pa je tudi 200 K pokroviteljnine. Trgovina Skaberne je s tem požrtvovalnim činom dejansko zasvedočila svoje slovensko stališče, k čemur pripominjamo: Kdor potrebuje blaga, s kakoršnim trži A. & E. Skaberne, naj se spomni najnovejšega pokrovitelja prepotrebne naše družbe sv. Cirila in Metoda. Hvala iskrena!

Prvo številko smo poslali na ogled nekaterim slovenskim rodoljubom, ki jih prosimo in se nadejamo, da se na „Naš List“ naroče. Vse naše zveste naročnike, ki se jim toplo zahvaljujemo, pa prosimo, naj nam v svojih prijateljskih krogih pridobijo novih naročnikov. Napredno časopisje je potrebno, zato je vredno izdatne podpore.

Književnost.

Josip Gasteiner — Ivan Vole: Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. V založbi slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani je pravkar izšla ta nam Slovencem potrebna knjiga, ki obsega popolno knjigovodstvo in bo služila tako šolskemu pouku kakor zasebnemu študiju izborni. Vsebina knjige je jako bogata in obsega sledeča poglavja: A. Uvod: Pojem in namen knjigovodstva. Zakonska določila glede trgovskih knjig. Razlaga najobičajnejših knjigovodstvenih izrazov. B. Enostavno knjigovodstvo: Teorija enostavnega knjigovodstva. Popis imovine. Blagajniška knjiga. Dnevnik. Glavna knjiga. Pomožne knjige. Zaključek knjig (letni zaključek.) C. Knjigovodstvo v trgovinah na drobno. D. Dvostavno knjigovodstvo: Teorija dvostavnega knjigovodstva. Najvažnejši računi. Blagajniška knjiga. Prvopisna knjiga. Glavna knjiga. Mesečni zaključek. Letni zaključek. Otvoritev glavne knjige. Dnevnik. Knjiga tekočih računov. Tekoči računi. I. nadaljevalni način. II. povratni način. III. stopnjasti

način. Zaključek čekovnih računov pri poštini hranilnici. E. Enomesečni kupčijski načrt za trgovino s kolonijalnim blagom na debelo in na drobno. Vknjižba po načelih enostavnega knjigovodstva. Vknjižba po načelih dvostavnega knjigovodstva. F. Vknjiževanje deviz in efektov: Vzorec skontra o devizah. Vzorec skontra o efektih. Register o kupčijskih slučajih, podvrženih prominentnemu davku od efektov. G. Javna trgovska družba. H. Opravniško in konsignacijsko podjetje: Opravniški nakup. Opravniška prodaja. I. Odpravniško podjetje: Priročna knjiga o voznini. Priročna knjiga o frankaturi in povzetju. Opravna knjiga. K. Amerikansko knjigovodstvo: Dnevnik — glavna knjiga. L. Kupčijski načrti za vknjiževanje po načelih enostavnega in dvostavnega knjigovodstva: I. Dvomesečni kupčijski načrt za trgovino na debelo, spojeno z nadrobno trgovino. II. Dvomesečni kupčijski načrt (Zaključek pri tvrdki posameznega trgovca. Predaja podjetja in zaključek pri javni trgovski družbi). III. Trimesečni kupčijski načrt za blagovno, bančno, opravniško in odpravniško podjetje (javna trgovska družba) na Dunaju. Cena v platno vezani knjigi, ki ima 300 strani, je 4 K 50, po pošti 30 h več. Slovenci! sezite po tej knjigi, ki smo jo tako dolgo pogrešali!

Knjige Slovenske Matice. 1. Kultura in politika. Spisal dr. Fr. Ilešič. 2. Knezova knjižnica, XV. zvezek, ki vsebuje dr. Šlebingerjev spis Vatroslav Jagić, Cankarjevo novelo Novo življenje in novelo Dve materi od Cvetkote Golarja. 3. Goethejev Faust I. del, poslovenil Anton Funtek. 4. Zabavna knjižnica, XX. zvezek z vsebino: Amerikanci, spisala Zofka Kveder-Jelovškova, Hrizantema in Cimbis, spisal Milan Pugelj ter Anžiček in Evelina in Lina od istega pisatelja. 5. Slovenske narodne pesmi, uredil dr. K. Štrekelj, 12. snopič. 6. Slovenska zemlja, peti del: Kamniške ali Savinjske alpe, spisal Ferdinand Seidl. 6. Trubarjev zbornik, uredil dr. Fran Ilešič. 7. Veli Jože, spisal hrvatski Vladimir Nazor, ilustriral Saša Šantel.

Koledar za kmetovalca 1909 je pravkar izšel. Ta našim kmetovalcem priljubljena lična in trpežna knjižica obsega tudi letos kratke in poučne članke in tabele o živinoreji, gnojenju, živinozdravništvu, kletarstvu, sadjarstvu, gozdarstvu, o davkih, merjenju lesa, združništvu itd. Ta koledar, ki se rabi v umnem gospodarstvu skoraj vsaki dan, je kmetovalcem zelo priporočati. — Cena trpežno vezanemu koledarju je K 1-60, s pošto K 1-80.

Prvi slovenski blok-koledar in zapisnik. Narodna in rodoljubna „Slovanska knjigarna in papirnica“ g. J. Gorenjca v Trstu (ul. Valdirivo 40) je izdala v svoji zalogi prvi slovenski blok-koledar in zapisnik, kakoršnega potrebo smo že davno čutili. Ta koledar je kaj praktičen: more se ali obesiti, ali postaviti na mizi. Razen tedenskih listov ima vsakodnevne lističe za trganje, a na koncu razne praktične tabele. Izdelan je koledar solidno in okusno, a tudi

Oglejte si — **poljedelskih strojev,** slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihi križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnoram zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci, kupujte užigalice v koorist družbi sv. Cirila in Metoda.

Podružnica v Spletetu

Delniška glavnica:
2.000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4½%

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Podružnica v Celoveu

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

glede cen more konkurirati s sličnimi italijanskimi in nemškimi izdajami. G. Gorenjec je namenil darovati 5% brutto skupila za ta koledar naši družbi sv. Cirila in Metoda. Toplo priporočamo to koristno izdanje. Slovenski blok-koledar se lahko dobi po vseh slov. knjigarnah. Stane le K 1-20.

Raznoterosti.

Vpliv sadja na zobe. Potniki po južnih deželah često ne morejo dovolj prehvaliti krasnega zobovja, ki so ga opazovali med domačini in ki je tam splošno prikazen in ne, kakor pri nas, nekaj redkega. Iz večine so edini v tem, da imajo ti ljudje zato lepe zobe, ker se preprosto hranijo in ker jedo veliko sadja. Tudi pri nas imajo ljudje, ki jedo dosti sadja, dobre zobe in to iz več vzrokov: prvič ima sadje snovi v sebi, ki delajo dobre, močne zobe in drugič sadje izvrstno čisti zobe s svojo kislino. Tudi zelišča in korenaste zelenjave dobro učinkujejo na zobe. Vsled svojih redilnih soli je sadje največjega pomena za produciranje dobrega zobnega materiala, a naravnost čudovito sredstvo je za čiščenje zob. Ako uživamo jabolko ali hruško ali grozd, prihaja sveža, kipeča življenska moč, ki se nahaja po stanicah sado in ki jo je solnčna toplota v njih takorekoč za nas natočila, z vsemi zobmi, celo z najbolj skritimi koti in koticami v dotiko, očisti in osnaži zob in prežene bolezni povzročujoče bakterije. Kar pa ne podleže temu prvemu napadu, to se umakne alkalični kislini, ki se nahaja v sadju. Ta kislina zamore celo debele plasti često na zob se usedajočega zobnega kamena, apnenasta masa, ki nastane, ako imajo dotični zobje premalo opravila, s časom raztopiti. Da pa te kisline zoba samega ne pokvari, zato skrbi v zobni substanci se nahajajoči natron, ki ima lastnost, da kisline veže, to se pravi, dela neškodljive. Tudi je poskrbela narava že s sila fino razdelitvijo kisline po sadju, da bi ta ne postala usodepolna zobem. Samo to, ker smo se odvadili naravnega načina življenja, je vzrok, ako kislino sadja v prvem hipu, oziroma v prvem času kure neprijetno občutimo. Ako pa tudi sicer katerikrat, kakor pri uživanju nezrelega sadja, kislina prehudo draži zobe, tedaj se že tudi javi nežna sluznica ust, in predno so še zobje v nevarnosti, izloči ta sluznica slino, ki jih zavaruje. Kar se pa tiče redilnih snovi sadja, moramo omeniti, da je zelo majhna. Jabolka imajo mnogo železa v sebi, radi česar delajo dobro kri. Jabolka jesti zvečer, predno gremo spat, je zdravo, ker čistijo ledvice. Majhnim otrokom, bolnim in slabotnim je bolje dajati kuhanega sadja nego surovega.

Verska svoboda na Ruskem. V ruski dumi se je odsek za verske zadeve izrekel za popolno versko svobodo. Državljanom se mora zaječiti popolna svoboda za prestop iz krščanske vere v katerokoli drugo nekrščansko vero. Vsled tega se bo uvedel na Ruskem civilni zakon. Takega svobodomiselnega sklepa v konservativni Rusiji ne bi bilo pričakovati, kajti še v Avstriji se ne more prestopati iz krščanske v nekrščansko vero, k večjemu se lahko prizna za brezverca. Kakor se vidi, bode na Ruskem duma počasi pomedla s starover-skimi, konservativnimi uredbami in postala res prava konstitucionalna država.

Girardi pred cesarjem. Cesar je nekega dne v Išču srečal znanega, priljubljenega igralca Girardija ter ga nagovoril. Girardi sam pripoveduje, kako je bil v zadregi, ko se je cesar ljubeznjivo z njim pogovarjal. Ko je med pogovorom nastala pavza, je Girardi premišljeval, kako bi to pavzo izpolnil, ker mu ni prišlo na misel, da se mora pri cesarju čakati na vprašanje. Ker se je Girardi ravno takrat učil bicikelj voziti, je izbleknil vprašanje: „Veličanstvo, se boste tudi Vi učili bicikelj voziti?“ Cesar je bil takrat že pri sedemdesetih in ga je to vprašanje osupnilo, vendar je pa ironično odgovoril: „Zato sem pa vendar že prestar!“

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog: nad 33 milijonov K

Rezervni zaklad: nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje **4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. po Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po **4 $\frac{1}{2}$ %**

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po $5\frac{1}{4}\%$ ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Edino pravi je samo
Thierry-jev balzam

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K.

Vsled zastanka plačil več velikih tovarov mi je bilo naročeno, veliko zalogo čevljev ponuditi globoko pod izdelovalno ceno. — Prodam torej vsakemu 2 para čevljev z natezki za gospode in 2 para za dame, usnje rujavo ali črno, galoširano z močno zbitimi podplati, najelegantnejša oblika. — Velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo K 7.—. Pošiljam po povzetju.

S. Korngold, razpošiljalnica čevljev, Krakov št. 3.

Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9.60, boljše vrste K 12.—, belo puhasto naskubljeno K 18.— K 24.—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30.—, K 36.—. Razpošilja se

franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Plzen, Češko.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

Ravnokar na novo izšli knjigi:

Pariški zlatar.

Povest iz dobe kralja Ljudvika XIV. 92 strani. Zbarvano podobo. Cena 60 v. Po pošti 70 vin. Dobiva se tudi v vseh slovenskih knjigarnah.

Iz dobe punta in bojev.

Dogodki izza okupacije Herceg-Bosne. Cena 60 vinarjev.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt

od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika.

Tisk umetniških razglednic.

Postrežba točna.

**TISKARNA KNJIG IN UMETNIN
A. SLATNAR V KAMNIKU**

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. × × IZVRŠITEV VEDNO × PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. ×

Založništvo

„Našega Lista“ s priloženo „Slov. Gospodinja“ Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Knjigoveznica.

Zaloga in izdelovanje šolskih zvezkov.